

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1.	UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE “CAROL DAVILA”
1.2.	FACULTATEA DE MEDICINĂ
1.3.	DEPARTAMENTUL 5 – MEDICINA INTERNA (Cardiologie, Gastroenterologie, Hepatologie, Reumatologie, Geriatrie), Medicina de familie, Medicina Muncii
1.4.	DISCIPLINA Disciplina Geriatrie și Gerontologie
1.5.	DOMENIUL DE STUDII: Sănătate - Reglementat sectorial în cadrul Uniunii Europene
1.6.	CICLUL DE STUDII: LICENȚĂ
1.7.	PROGRAMUL DE STUDII: MEDICINĂ

2. Date despre disciplină

2.1.	Denumirea disciplinei din planul de învățământ: Geriatrie și Gerontologie				
2.2.	Codul disciplinei: M152 4				
2.3.	Tipul disciplinei (DF/DS/DC): DS				
2.4.	Regimul disciplinei (DOB/DOP/DFA): DOB				
2.5.	Titularul activităților de curs:				
2.6.	Titularul activităților de seminar:				
2.7. Anul de studiu	V	2.8. Semestrul	I, II	2.9. Tipul de evaluare (E/C)	E

3. Timpul total estimat (ore/semestru de activitate didactică și de pregătire/studiu individual)

I. Pregătire universitară (predare, aplicare practică, evaluare)						
3.1. Nr ore pe săptămână	4	din care:	3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	32	din care:	3.5. curs	16	3.6. seminar/ laborator	16
Evaluare (nr. ore) : 5						
II. Pregătire/studiu individual						
Distribuția fondului de timp						ore
Studiu al suporturilor de curs, al manualelor, al cărților, studiu al bibliografiei minimale recomandate						6
Documentare suplimentară în bibliotecă, documentare prin intermediul internetului						6
Desfășurare a activităților specifice de pregătire pentru proiect, laborator, întocmire de teme, referate						6
Pregătire pentru prezentări sau verificări, pregătire pentru examinarea finală						6
Consultații						4
Alte activități						-
3.7. Total ore de studiu individual						28
3.9. Total ore pe semestru (3.4.+ 3.7.)				60		

3.10. Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	nu este cazul
4.2. de competențe	nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	laptop, videoproiector
5.2. de desfășurare a seminarului / laboratorului	laptop, videoproiector

6. Rezultatele învățării*

Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
☐ Teoriile îmbătrânirii: biochimice, moleculare, celulare, genetice și psihosociale.	☐ Anamneza pacientului geriatric, inclusiv de la aparținători.	☐ Menținerea unei atitudini profesionale, cu respectarea demnității pacientului indiferent de vârstă, boală, etnie, religie sau statut social.
☐ Modificările anatomice, histologice și fiziologice asociate cu îmbătrânirea; patologia îmbătrânirii normale.	☐ Evaluarea geriatrică standardizată a ADL, IADL, funcției cognitive, mersului, echilibrului, dispoziției, nutriției, funcției vizuale și auditive.	☐ Recunoașterea și combaterea stereotipurilor și a discriminării vârstnicilor („ageism”).
☐ Manifestările atipice ale bolilor la vârstnici.	☐ Interpretarea rezultatelor evaluării și formularea de pași diagnostici, terapeutici și de management.	☐ Recunoașterea heterogenității vârstnicilor și abordarea individualizată a pacientului.
☐ Principiile medicinei bazate pe dovezi și aplicarea ghidurilor la pacienții vârstnici cu polimorbiditate.	☐ Comunicare adecvată cu vârstnicii, inclusiv cu cei cu tulburări cognitive sau senzoriale.	☐ Asumarea responsabilității deciziilor clinice pe baza dovezilor și a principiilor etice.
☐ Fiziopatologia, evaluarea, diagnosticul, managementul și prevenția principalelor sindroame geriatrice (durere cronică, demență, delir, abuz, căderi, tulburări senzoriale, malnutriție, sarcopenie, escare, incontinență).	☐ Integrarea preferințelor și valorilor pacientului în deciziile medicale.	☐ Responsabilitatea de a asigura continuitatea îngrijirii și integrarea serviciilor medicale și sociale.
☐ Particularități ale fiziopatologiei, evaluării, diagnosticului, managementului, prevenției pentru: boli cardiovasculare (inclusiv insuficiență cardiacă, hipertensiune), boli cerebrovasculare, AVC, BPOC și pneumonii, depresie, diabet zaharat, tulburări ale echilibrului hidric, osteoporoză, insuficiență renală.	☐ Identificarea și managementul utilizării inadecvate a medicamentelor și a polipragmaziei.	☐ Promovarea colaborării interdisciplinare și a comunicării eficiente în cadrul echipei de îngrijire.

☐ Farmacocinetica și farmacodinamia vârstnicului, siguranța prescrierii, complianța, polipragmazia.	☐ Utilizarea protezelor, ortezelor și mijloacelor de facilitare pentru menținerea funcționalității.	☐ Implicarea activă în educația pacienților, a familiei și a comunității privind îmbătrânirea și îngrijirea vârstnicului.
☐ Clasificarea Internațională a Funcționalității (ICF), conceptul de fragilitate și evaluarea geriatrică multidimensională.	☐ Colaborarea și lucrul în echipă multidisciplinară (asistenți, fizioterapeuți, terapeuți ocupaționali, dieteticieni, psihologi, farmaciști clinicieni, logopezi, asistenți sociali, sprijin spiritual).	☐ Dezvoltarea autonomă a competențelor profesionale prin autoeducație continuă și integrarea experiențelor de practică clinică.
☐ Concepte etice și legale în geriatrie (autonomie, binefacere, non-maleficiență, justete; decizii în lipsa capacității, directive anticipate, resuscitare, nutriție artificială, eutanasi).	☐ Aplicarea principiilor etice și legale în situații clinice concrete.	
☐ Organizarea serviciilor de îngrijire: primară, comunitară, spitalicească acută, recuperare, îngrijire de lungă durată, paliativă, terminală; servicii regionale/naționale și interacțiunea lor cu asistența socială.	☐ Adaptarea conduitei clinice la diverse medii de îngrijire: spital, ambulator, comunitate, îngrijiri la domiciliu, instituționalizare.	
☐ Demografie, epidemiologie și costurile îngrijirii vârstnicilor; aspecte legate de minorități și resurse financiare.		

7. Obiectivele disciplinei (corelate cu rezultatele învățării)

7.1. Obiectivul general	Deprinderea cunoștințelor teoretice și practice necesare abordării pacienților vârstnici
7.2. Obiective specifice	1. Absolvenții trebuie să respecte pacienții indiferent de vârsta lor cronologică.. 2. Absolvenții trebuie să dețină cunoștințe și să înțeleagă structura și funcția normale și anormale, inclusiv evoluția naturală (fără tratament) a bolilor la vârstnici, mecanismele de apărare ale organismului, manifestarea clinică a diverselor afecțiuni și răspunsul la prezența bolilor. 3. Absolvenții trebuie să dețină cunoștințe cu privire la afecțiunile frecvent întâlnite la vârstnici. 4. Absolvenții trebuie să dețină abilitățile necesare efectuării anamnezei și evaluării pacientului vârstnic. 5. Absolvenții trebuie să dețină cunoștințe și să înțeleagă principiile terapeutice, inclusiv utilizarea eficientă și în condiții de siguranță a medicamentelor. 6. Absolvenții trebuie să recunoască importanța răspunsurilor la boli, necesitatea și modalitatea de a oferi sprijin pentru refacere și pentru diminuarea sau tratarea afecțiunilor, dizabilităților și handicapurilor. 7. Absolvenții trebuie să dețină cunoștințe și să înțeleagă principalele elemente de etică și legislație în context național și internațional.

	8. Absolvenții trebuie să dețină cunoștințe, să înțeleagă și să respecte rolurile și experiența altor profesioniști din domeniile sănătății și social implicați în îngrijirea persoanelor vârstnice. 9. Absolvenții trebuie să dețină cunoștințe referitoare la îngrijirea vârstnicilor în diferite medii. 10. Absolvenții trebuie să dețină cunoștințe cu privire la aspecte specifice relevante pentru asistența medicală și socială a vârstnicilor în regiunea/țara lor. 11. Absolvenții trebuie să efectueze și să interpreteze evaluări geriatrice standardizate și metode predictive, preventive, personalizate în Diagnosticul de vârstă Moleculară în contextul actual al Medicinii Longevității
--	--

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1 - Definiții. Probleme conceptuale. Teorii ale îmbătrânirii. Impactul socio-medical al fenomenului de îmbătrânire Îmbătrânirea cerebrală normală și patologică	prezentare PPT - prelegere interactivă	
Curs 2 - Specificul manifestării bolilor la vârstnici : Morfologia și fiziologia vârstei a III-a	prezentare PPT - prelegere interactivă	
Curs 3 Afecțiuni frecvent întâlnite la vârstnici : particularități ale ap cardiovascular, respirator, digestiv, renal, reumatologic și hematologic.	prezentare PPT - prelegere interactivă	
Curs 4 - Principiile terapeutice, inclusiv utilizarea eficientă și în condiții de siguranță a medicamentelor la vârstnici. Iatrogenii la vârstnici - Farmacologia pacientului vârstnic	prezentare PPT - prelegere interactivă	
Curs 5 - Capacitatea intrinsecă, sindromul de fragilitate și capacitatea de refacere la vârstnici - Interventia multidomeniu în sindromul de fragilitate.	prezentare PPT - prelegere interactivă	
Curs 6 - Îngrijirea vârstnicilor în diferite medii și contexte. Abordarea progresivă a managementului pacientului vârstnic - Medicina celor 4P.	prezentare PPT - prelegere interactivă	
Curs 7 - Abordarea multidisciplinară, multidimensională și integrată a pacientului vârstnic - Introducere în Medicina Longevității	prezentare PPT - prelegere interactivă	
Curs 8 - Terapii adresate fenomenului de îmbătrânire. Experiența românească.	prezentare PPT - prelegere interactivă	
Bibliografie recentă: Kumar și Clark Medicină clinică, Ediția a 10-a. Adam Feather, David Randall, Mona Waterhouse Leonard Azamfirei, Anca Dana Buzoianu, Dan Ionuț Gheonea – coordonatorii ediției în limba română, Ediția a 10-a, 1564 pagini color, Editura Hipocrate, București, 2021 – Capitolul 15. Medicina geriatrică, fragilitatea și multimorbiditatea. ISBN: 979-859-115-765-4 Geriatric și Gerontologie – Aspecte conceptuale; Ediția a doua. Gabriel-Ioan Prada – Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2019. ISBN: 978-606-011-104-7		
8.2. Laborator/ lucrare practică	Metode de predare	Observații
1) Evaluarea multidimensională a vârstnicilor. Scale de evaluare (funcție	- prezentare de cazuri;	

cognitivă, dispoziție, instabilitate, risc de fractură, incontinență, nutriție, risc de escare, fragilitate, sprijin social și familial, etc.)	-ilustrare prin evaluarea directă a pacienților	
2) Sindroame specifice întâlnite la vârstnici: -incontinența -instabilitatea -imobilizarea -afectarea neurocognitivă; tulburarea neurocognitivă (incipientă, moderată, severă)	-prezentare de cazuri;	
3) Manifestări specifice ale bolilor la vârstnici	-prezentare de cazuri;	
4) Hipotermia și hipertermia la vârstnic	-prezentare de cazuri;	
5) Echipa multidisciplinară implicată în îngrijirea pacienților vârstnici	-prezentare de cazuri;	
6) Consilierea pacienților vârstnici și a persoanelor care le asigură îngrijirea. Gradul de solicitare al persoanelor implicate în îngrijirea vârstnicilor.	-prezentare de cazuri;	

Bibliografie recentă:

1. Spiru L., Romosan I., "Medicina Longevitatii-TRATAT DE GERIATRIE", Ed. Ana Aslan International Academy of Aging Bucuresti, 2018
2. Luiza Spiru, Ioan Romosan - AETERNUS, Tratat de Geriatrie si Medicina Longevitatii, Editura Academiei Romane, Bucuresti, 2020, ISBN 978-973-27-3203-8
3. The Merk Manual of Geriatrics, Ed. Merck & comp., Whitehouse Station N.J., 2000, Editia a X-a
4. Spiru L, Romosan I, Caraba Al., Timar L.- Geriatrie, vol.I, Ed. Solness, Timișoara, 2002
5. Spiru L., I Romosan - Geriatrie, vol.II, Ed. Solness, 2002
6. Spiru L, Romosan I ,Geriatrie-Tratat, Editura „Ana Aslan Intl Academy of Aging, București”, 2004
7. Luiza Spiru, Bruno Vellas, Pierre Jean Ousset - Caiet de observație pentru pacienții cu Boala Alzheimer, Prima Ediție, Editura U.M.F. „Carol Davila”, 2000
8. Luiza Spiru, Bruno Vellas, Pierre Jean Ousset- Caiet de observatie pentru pacientii cu Boala Alzheimer, Editia a II-a, , Editura U.M.F. „Carol Davila”, 2000
9. Luiza Spiru, Bruno Vellas, Pierre Jean Ousset - Teste Clinice pentru Boala Azlheimer, , Editura U.M.F. „Carol Davila”, 2001
10. Luiza. Spiru, I. Romosan, A. Ciocalteu, Gerontonefrologie, Ed. Teora, 1998
11. Luiza. Spiru, I. Romosan, I.C. Sinescu, I. Popescu, Gerontogastroenterologie, Ed. Teora, 1999
12. Luiza Spiru, Bruno Vellas, Pierre Jean Ousset - Teste Clinice pentru Boala Azlheimer, Editura U.M.F. „Carol Davila”, 2001
13. Luiza Spiru, Ioan Romosan Interdisciplinaritatea bolilor renale si digestive, Ana Aslan International Academy of Aging, 2004
13. Luiza Spiru - Managementul bolilor de memorie – Ghid practic, 2006, - ISBN 973 -8611-4-4-2006
14. Luiza Spiru - Scale specifice de evaluare si diagnostic de specialitate, traduse si adaptate in limba romana; Brain Aging International Journal – editie in limba romana, ISSN 1582-8360: Testul MMSE (Mini Mental State Examination), Testul OROLOGIULUI, Scorul activităților vietii cotidiene (ADL), Scorul IADL al activităților curente, SIB (Severe Impairment Batery), NPI (Neuropsychiatric Inventory), ZARIT : Evaluarea sarcinii ajutorului principal, Scorul riscului vascular HATCHINSKI, Evaluarea echilibrului static si dinamic in timpul mersului: Proba Tinetti, Test de fluenta verbala, Clinical Global Impression (CGI).
15. Ghid de practică medicală pentru specialitatea Geriatrie Gerontologie si anexe sale, Evaluarea geriatrica si Foaia de consult geriatric, aprobate prin Ordinul ministrului sanatatii Nr. 1454/30.11.2010
16. Curriculum si Syllabus de Medicina Geriatrica-Gerontologica si Psihogeriatrie pentru Specialitatea Medicina de Familie, Conform Decizie Comisia Nationala de Geriatrie Gerontologie a MS, 2011

17. Ghid de buna practică în Ingrijirea la domiciliu și Case Rezidențiale, Conform Decizie Comisia Nationala de Geriatrie Gerontologie a MS, 2011
18. Ioan Romosan, Iosif A. Szucsik, L. Spiru;- Gerontologie 1998, editia a 2-aI. Alexa, L. Spiru, V. Donca - Actualitati in geriatrie;; Ed Gr. T. Popa, U.M.F. Iasi, 2011

19. Kumar și Clark Medicină clinică, Ediția a 10-a. *Adam Feather, David Randall, Mona Waterhouse* Leonard Azamfirei, Anca Dana Buzoianu, Dan Ionuț Gheonea – coordonatorii ediției în limba română, Ediția a 10-a, 1564 pagini color, Editura Hipocrate, București, 2021 – Capitolul 15. Medicina geriatrică, fragilitatea și multimorbiditatea. ISBN: 979-859-115-765-4

20. Geriatrie și Gerontologie – Aspecte conceptuale; Ediția a doua. Gabriel–Ioan Prada – Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2019. ISBN: 978-606-011-104-7

9. Evaluarea

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Cunoașterea noțiunilor teoretice ale materiei	scris	50%
9.5. Seminar/ laborator	Examenul clinic al pacientului vârstnic	examen practic	50%
9.5.1. Proiect individual (dacă există)	nu există	nu există	nu există
9.6. Standard minim de performanță			
• Recunoașterea particularităților de manifestare a bolilor la vârstnici • Identificarea dificultăților examenului obiectiv (anamneză și examen fizic) la vârstnici			

Data completării:
16.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de laborator

Data avizării în Consiliul Departamentului:

Semnătura directorului de department